

A kétszázadik

- egy lokálpatrióta havilap Biatorbágyon

A Krónika rendre közöl híradásokat, beszámolókat jubileumokról, a biatorbágyi intézmények és civil szervezetek ünnepi alkalmairól. Kerek évfordulókhöz érkezvén, időnként jelent meg visszatekintő írás a Krónikában a Krónikáról. Ennek a sorába illeszkedhet e jubileumi interjú, hiszen a felnőtté válás küszöbéhez érkezett, a 17. évfolyamába lépett havi lap 200. számát tartja kezében az olvasó. Ennek kapcsán beszélgetek a felelős szerkesztővel, Horváth Imrével.

- Most a „helyi lap” terminológia részletesebb meghatározására kértem a szerkesztőt. A Krónika létrejöttét és működését vizsgálva először is azt láthatjuk, hogy a tulajdonos-kiadó - szerkesztőség - nyomdai előkészítés és kivitelezés sajátos egysége valósul meg.

- Már közel 12 éve működünk úgy, hogy minden fázisát magunk csináljuk a "lapgyártásnak". Sőt, ez a „mi” azt is jelenti, hogy egy-egy fő (jelenleg a gyesen lévő tördelő, korrektor) kivételével a teljes munkafolyamatot a családom tagjai végzik. Erzszi, a feleségem segít a szerkesztésben, ír is a lapba és fotózik, ha kell. Árpi fiam a középiskola után szakirányú nyomdaipari iskolát végzett, a tördelésben is segít, jelenleg pedig gépmesterként ő nyomtatja az újságot. Kata lányunk szintén nyomdaipariba járt és könyvkötő a szakmája. A Krónika kötetzeti munkái mellett mívés kézi kötésű könyveket készít, restaurál. Néha fotózik is, e szám címlapját és több képriportját ő készítette. Amikor munkáink összetörölődnek, néha még édesanyám is besegít a kötetzetben. Jómagam még a kezdetekkor elvégeztem egy újságíró-iskolát, és szinte párhuzamosan a Krónika indulásával a História tördelője lettem, ahol azóta is dolgozom.

A különböző íráskészítésében olykor külsősök is segítenek, akik között hivatalos újságíró éppúgy akad, mint lelkes amatőr.

Ha kiadói oldalról nézem, akkor is családi vállalkozásról beszélhetek, mert mi szállítjuk ki a lapot az előfizetőknek és a biatorbágyi kereskedelmi egységekbe, és természetesen mi is finanszírozzuk a lapot (a vásárlók és a hirdetőik segítségével) az utolsó fillérig.

- Honnan jött az ötlet a lapindításra? Milyen volt az első lapszám?

- 1989-90-ben, mint a biai általános iskolai oktatóval elégedetlen szülő néhány szülővel együtt iskolaszék szervezésébe fogtunk. Ennek kapcsán a helyi közélet más problémáival is szembesültünk. Nagy gondot láttunk abban, hogy akkoriban nem volt szinte semmiféle tájékoztatás a helyi ügyekről. Majd a tájvédők csoportjához csatlakoztam. Velük regionális újságot indítottunk, a Nyakast, ahol főként fotósként tevékenykedtem.

1991-ben határoztuk el egy önálló helyi újság elindítását. Több lelkes segítőtől vág-

tunk neki a munkának, de én vállaltam fel az egész összefogását.

A címlaptervet vázlataim alapján helyi tipográfus szakember készítette, fő jellegei azóta is változatlanok. A címfeliratot szándékosan az egyik legszebb magyar betűfajttal, a Tótfalusi díszbetűvel írtuk. Az első számok egy ősrög, az Uvateravnél leselejtezett, több mint húszkilós Remington írógéppel készültek. Az oldalakról a tördelő számára rajzolt tükröt készítettünk. Az első szám még 12 oldalon jelent meg. A kiadást néhány szám erejéig helyi vállalkozó, ifj. Ébner Tibor kölcsönözte lehetővé. Később számítógépet vásároltam, s sokszor a saját hibáimból is okulva, megtanultam a lapkészítés fortélyait.

A kezdetektől arra törekedtem, hogy minél inkább magam, illetve magunk végezzünk minden munkafolyamatot. Ezt öt-hat év alatt értük el.

- Hogyan és miből áll össze a tartalom?

- A ma már terjedelmében 28 és 48 oldal között változó újságban vannak különböző hírek, tudósítások, amelyek a településen történt fontosabb eseményekről szólnak, vagy azok beharangozói. Természetesen ne gondoljunk itt mindig tiszta sajtóműfajokra, mert ezek az írások elsősorban élménybeszámolók. Részben a helyi szervezetek maguk küldik az anyagot, részben mi igyekszünk jelen lenni a fontosabb eseményeken és tudósítani róluk.

Nyilván egy-egy szervezet, egy-egy megszólaló cikkíró a saját szabadidejében végzi az adott társadalmi tevékenységet és az írást is. Tehát a mi szerkesztőségi hozzáállásunk nem lehet olyan diktatórikus, mint a nagy országos lapoké. Ebből az is következik, hogy a cikkek formába öntéséhez is óvatosabban kell közelítenünk. Nemcsak az igaz sokszor, hogy nem tudok úgy dicsérni, hogy meg ne sértődjenek, hanem az is igaz, hogy nem lehet úgy belenyúlni az anyagokba, nem lehet a szerkesztői jogaimmal úgy élni, hogy a szerzővel legalább egy kisebb csörtét ne vívjak. Pedig a felelős szerkesztő felel a lapban megjelent összes írásért helyi sajtóorgánium esetén is. Nekem arra is figyelniem kell, hogy a következő hónapban is megvegyék a lapot.

Emellett vannak közérdekű információk, mint az orvosi ügyelet, a Faluház, az iskola programjai, a buszmenetrend. Ezek minden biatorbágyi polgár számára információ értékűek, de ezek közléséért sem kér és nem is kap ellenszolgáltatást a lap senkitől. Vannak hirdetések, amelyekért ma már nem kell mennünk, többnyire maguk a hirdetőik jelentkeznek.

Mivel mi sem főállásban végezzük ezeket a munkálatokat, nem mindig tudunk kellő figyelmet fordítani minden részletre. Egyes anyagokon lenne még mit csiszolni. A fotókra és különösen a címlapfotókra a kezdetektől nagy hangsúlyt fektetünk. Azt gondolom, hogy sokszor egy jól sikerült fotó beszédesebb, mint több ezer betű, és hitelesebbé teszi az írásokat is, szinte bizonyítja a jelenlétet.

A helyi lapok sajátosságához tartozik az is, hogy közvetlenebb a visszacsatolás. Ahogy kilépek a kapumon, már találkozhatok azokkal, akiről írtam, vagy azokkal, akiknek egy-egy témáról gyökeresen eltér a véleménye az enyémtől.

- A véleménynél maradván, a Krónikát többször éri az a vád, hogy nagyon átpolitizálódott, hogy a helyi hatalom, illetve elsősorban is a polgármester oldalán áll...

- Sokan hangoztatják, hogy „elfogulatlanság, pártatlanság, függetlenség”. Pedig ezeknek a fogalmaknak csak valamihez viszonyítva van értelme, hiszen már a „közép” meghatározása is viszonyítás kérdése. Mihez viszonyítva álljon középen a lap? A jobb és a baloldaliság között, vagy egy helyi jobb-közép szervezet és egy erősen jobbra tolódó országos párt zászlaját kitézők csoportjához viszonyítva? (E politikai fogalmak is elvesztették már eredeti jelentésüket.) Úgy gondolom, egy helyi lap feladata a helyi ügyek segítése. Ha észlelünk egy problémát, nem a szenzációhajhászás a feladatunk, hanem a megoldás keresése. Persze, ha ennek ellenére sem mozdul semmi, minden jogalapunk megvan arra, hogy kiabáljunk. E segítő szándékot téveszthetik össze a „kormánypártisággal”, vagy szeretnék ránk sütni e bélyeget azok, akik így akarnak öngazolást szerezni politikájukhoz. Biatorbágy polgármesterével sok dologról azonosan gondolkodunk. Anélkül, hogy beszéljünk egyes ügyekről, igen gyakran azonos álláspontot képviselünk. Sokszor kampányoltak ellene azzal: „nem fejlődik a település”. Most az új szlogen: „szokatlanul intenzív fejlesztés történt az elmúlt időszakban”, de senki sem határozza meg, melyiket kellett volna elhagyni. Más

településekről ide érkezők irigykedve szemlélik e nagy fejlődést. Minket pedig megpróbálnak egyes helybéliek már akkor is támadni, ha erről csupán tudósítunk. S ha már az ezt gátlók elé tükröt is tartunk, nyilván vannak, akik nem fognak szeretni minket. De fel kell vállalnom a saját álláspontomat, és véleményt kell nyilvánítanom, természetesen az etikai normák megtartásával.

– *Az elmúlt több mint másfél évtized során néhány vetélytársa is akadt a Krónikának, de hosszú távon eddig egy sem maradt fenn. Miben látja az okát ennek, illetve mi a magyarázata a Krónika folyamatos megjelenésének?*

– Voltak más, néhány évig működő lapok: a Harang, a Viadukt vagy legutóbb a Fűzes. Mindegyik mögött látszólag valamilyen civil szerveződés állt. Ténylegesen azonban helyi politikai tömörülések adták ki azokat. A helyi nyilvánosság eszközeként működtek ezek a lapok is, de természetes módon minden szervezet a maga szemszögéből próbálta megvalósítani a tájékoztatást. Talán szűkebb merítést alkalmazva jöttek létre ezek a lapok, általában valami vagy valakik – néha a Krónika – ellenében. Szerintem úgy nem lehet újságot készíteni,

hogy csak a saját közlésvágyuk és egyoldalú mondandójuk tölti meg a tartalom nagy részét. Mi vigyázunk arra, hogy a Krónikában csupán néhány oldalnyi helyet kapjon a helyi politika, hiszen egy község élete sokrétű, számos más fontos esemény alakítja. Pártok legfeljebb csak fizetett politikai hirdetésként jelentethetik meg anyagaikat. De sokan még ezt a néhány oldalnyi helyi politikát is sokallják – főként, amikor annak résztvevői éles csatákat vívnak.

A másik kulcsa a folyamatosságnak az a sajátos felállás, amiről az előbb beszéltünk a családi vállalkozás kapcsán. E mögött ott van, hogy számomra, s részben családom számára is, ez egy életforma lett. Az életemet, életünket – noha változatlanul nem ebből élünk, bár munkát referenciaként hozott az újság – a Krónika megjelenetése köré szerveztük és tervezzük ezután is szervezni, remélem még jó pár jubileumi számig.

És természetesen meg kell teremteni a lap mögött a folyamatos anyagi hátteret. Ha ez nincs meg, rengeteg munkával kell azt pótolni.

– *Vitathatatlan érdeme az újságnak a helytörténeti anyagok rendszeres közlése. Mérhetetlen helytörténeti dokumentum birtokában lehetnek.*

– Időnként végzünk levéltári, könyvtári kutatásokat, de a helyben fellelhető anyagokat is igyekszünk megismerni. Nagy anyag gyűlt össze az évek során. A helytörténet útvesztőiben pedig a legfontosabb eligazítónk még mindig az édesanyám. Jelentős adatbázis van a fejében, hiszen élteinek mind a 85 évét Biatorbágyon töltötte, a családi szálak részben biai magyar, részben torbágyi sváb kötődésűek.

Kezdetektől az volt a célunk, hogy a helyieknek szóljon a lap. Itt minden úgy és akora hangsúlyt kap, amennyi a helyi vonatkozása. Mindenről lehet írni, csak legyen köze Biatorbágyhoz. Még a rejtvényeink is sajátosan „biatorbágyi feladványok”. Az elmúlt 17 év alatt csupán két verset közöltünk nem biatorbágyi szerzőtől, viszont számos helyi költőnk, rímfaragónk sorait adtuk közre, például egyik büszkeségünk: általunk lett újra ismert Biatorbágyon és messzebb vidékeken is Karikó János vagy Vladár Anna és Mária.

Nagyon fontosnak tartom, ha valaki Biatorbágyon akar újságot csinálni, tudjon „biatorbágyiul”, tudja a „Biatorbágy szakmát”.

Sz. K. M.

Kokárda, huszárcsákó, tulipán

„Nagyapáink és apáink
Míg egy század elhaladt,
Nem tevének annyit, mint mink
Huszonnégy óra alatt.”

Ezt a jelentős napot így foglalta össze egyik versében Petőfi Sándor.

1848. március 15. Budapest. Ezen a tavaszon nem csak a természet újult meg. A forradalmak egymás nyomában járva söpörtek végig az öreg kontinensen, s a lázongó emberek mindenhol változásra, átalakulásra áhítoztak. Hazánkba is eljutottak a hírek...

2007. március 15. Biatorbágy. A Dévai utcai óvodásainkkal nagy izgalommal készültünk mi is az ünnepre. Festettünk nemzetiszínű zászlót, varrtunk kokárdákat, hajtogattunk tulipánt, huszárcsákót, kardot. Az ünnep előtti napon, szerdán ünneplőbe öltözve, kokárdával a szívünk fölött útra keltünk, hogy megemlékezzünk erről a nagy napról. A hivatal kertjében lévő új Petőfi szobornál helyeztük el zászlóinkat, virágainkat. Itt idéztük fel a hősök tetteit, a győzelmes napokat versekkel, dalokkal.

Julika óvó néni

